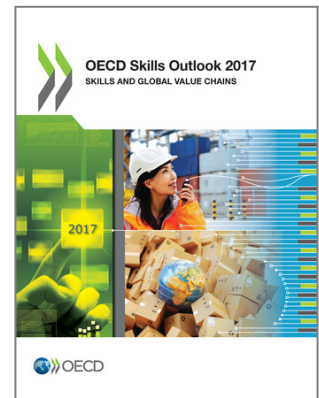

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Skills Outlook 2017

Skills and Global Value Chains

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/9789264273351-en

OECD oskuste prognoos 2017

Oskused ja üleilmsed väärtusahelad

Eestikeelne kokkuvõte

Viimase kahe aastakümne jooksul on maailmas alanud uus üleilmastumise etapp, mis asetab riigid ja töötajad silmitsi uute katsumuste ja võimalustega. Tänu infotehnoloogia tõusule on tootmine üleilmastunud ja niinimetatud üleilmsetes väärtusahelates killustatud: sama toote disaini, tootmise, turundamise ja müüki panustavad nüüd eri riikide töötajad. OECD riikides keskmiselt sõltub ärisectori tööstest kolmandik välisnõudlusest. Nüüdseks pärineb välisriigist kolmkümmend protsenti OECD riikide ekspordi väärtusest.

Üleilmsete väärtusahelate mõju majandustele ja ühiskondadele on komplekssem, hajusam ja suuremas vastastikus sõltuvuses kui varasemate üleilmastumise etappide ajal. Üleilmastumine tekitab küsimusi. Selleks, et üleilmastumise kasu kõigini jõuaks, peavad valitsused oma pingutusi suurendama. Selles väljaandes näidatakse, et investeerides oma rahvastiku oskustesse, võivad riigid aidata tagada, et nende osalemine maailmaturgudel võimaldab saavutada paremaid majanduslikke ja sotsiaalseid tulemusi.

Oskused on üleilmastumise juures olulised

Oskused võivad aidata riikidel üleilmsetele turgudele integreeruda ja tehnoloogiliselt kõige arenenumatele tööstusharudele spetsialiseeruda.

- Kui oskuste arendamine kaasneb üleilmsetes väärtusahelates osalemisega, võivad riigid saavutada paremat tootlikkuse kasvu. Riigid, mille osalus üleilmsetes väärtusahelates on aastatel 1995–2011 kõige rohkem suurenenud, on saanud kasu iga-aastasest täiendavast tööstusharu tootlikkuse kasvust. See täiendav kasv algab 0,8 protsendist tööstusharudes, millel on kõige väiksem potentsiaal tootmise killustumiseks, ulatudes kuni 2,2 protsendini kõige suurema potentsiaaliga tööstusharudes, nagu kõrgetehnoloogilised tootvad tööstused.
- Üleilmsetele turgudele integreerumiseks ja seal kasvamiseks vajavad kõik tööstused töötajaid, kellel on lisaks tugevatele kognitiivsetele oskustele (sealhulgas kirja-, arvutus- ning probleemilahendusoskus) ka juhtimis- ja suhtlusoskused ning valmidus õppida. Selleks et jaotada üleilmsetes väärtusahelates saavutatud tootlikkuse kasu kogu majanduse vahel, vajavad selliseid töötajaid kõik ettevõtted, sealhulgas väikeettevõtted.
- Tehnoloogiliselt kõige arenenumatele tööstustele spetsialiseerumiseks vajavad riigid ka:
 - Kognitiivseid oskusi täiendavate heade sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskustega (nagu juhtimisoskus, suhtlusoskus, enese tegevuse korraldamise oskus) töötajaid. Riigid, kus oskuste kombinatsioon vastab tehnoloogiliselt arenenud tööstusharudes nõutavatele oskustele hästi, saavad neile tööstusharudele spetsialiseeruda keskmiselt 10% enam kui teised riigid.
 - Töötajate hulka, kelle kvalifikatsioon vastaks kindlalt sellele, millega nad tegelevad. Paljud tehnoloogiliselt arenenud tööstused vajavad töötajaid, kes täidaksid pikki tööülesannete jadasid; halb sooritus mis tahes etapis vähendab oluliselt töö tulemi väärtust. Riigid, kus sellised töötajad on olemas,

suudavad neile tööstusharudele spetsialiseeruda keskmiselt 2% enam kui riigid, kus oskuste tulemuste osas on väiksem kindlus.

Oskused võivad aidata üksikisikutel toime tulla üleilmsete väärtusahelate võimalike negatiivsete mõjudega

- Riigid saavad vähendada töötajate riski kokku puutuda tootmise välismaale viimisega, investeerides kohaliku rahvastiku oskuste arendamisse. See, mida inimesed oma töö käigus teevad ja millist tüüpi oskuseid nad omandavad, mõjutab samuti tugevalt seda, kui suuresti see risk mõjutab nende tööd. Kui töötajatel on vajalikud oskused olemas, saavad nad oma töös areneda või muutuvate vajadustega paremini kohaneda.
- Kõigis riikides saavad haritumad töötajad kvaliteetsematele töödele parema ligipääsu kui vähemharitud. Riikides aga, mis osalevad üleilmsetes väärtusahelates rohkem, on lüngad enam- ja vähemharitud töötajate töökvaliteedi vahel suuremad.
- Liiga paljudel täiskasvanutel puuduvad üleilmastumisega seotud katsumustega hakkamasaamiseks vajalikud oskused. Enam kui 200 miljonit täiskasvanut kõigis OECD riikides (umbes üks neljast) on vähese kirja- või arvutusoskusega ja 60 protsendil neist on puudulikud mõlemad oskusetüübid.

Oskused on riikide üleilmset integratsiooni mõjutanud erinevalt

Riikidel tuleb investeerida oskustesse mitte ainult selleks, et aidata üksikisikutel tööturule sisenenda ja neid töö kaotuse ja halva töökvaliteedi eest kaitsta, vaid ka selleks, et tagada rahvusvaheline konkurentsivõime ja majanduse areng omavahel tihedalt ühendatud maailmas.

- Viimase 15 aasta jooksul on Korea ja Poola erinevatelt stardipositsioonidelt suurendanud oma osalust üleilmsetes väärtusahelates ja spetsialiseerumist tehnoloogiliselt arenenud tööstusharudele, parandades samas oma rahvastiku oskuseid ning saavutades majanduslikku ja sotsiaalset edu, mis võimaldab neil üleilmsete väärtusahelate eeliseid ära kasutada.
- Tšiili ja Türgi on oluliselt suurendanud oma osalust üleilmsetes väärtusahelates, välja töötanud oskused üleilmsete väärtusahelaga seotud katsumustega toimetulekuks ja saavutanud tugevad majandustulemused. Nende oskused aga ei vasta hästi tehnoloogiliselt arenenud tööstusharude vajadustele, mis selgitab osaliselt nende vähest spetsialiseerumist nendele tööstusharudele.
- Ka Saksamaa ja Ameerika Ühendriigid on oma osalust üleilmsetes väärtusahelates oluliselt suurendanud. Siiski tundub, et Saksamaa rahvastiku oskused näivad toetavat riigi spetsialiseerumist eri tööstusharudele, mis Ameerika Ühendriikide puhul päris nii ei ole.
- Mõned riigid nagu Kreeka ja teataval määral ka Belgia on üleilmsete väärtusahelatega nõrgalt integreerunud, ei ole oma elanikkonna oskuseid oluliselt parandanud ega ole üleilmseid väärtusahelaid kui majanduskasvu allikat ära kasutanud.

Mõju oskustega seotud poliitikatele

Ülemaailmsete väärtusahelate eeliste ära kasutamiseks peavad riigid investeerima haridusse ja koolitusse, paremini kasutama ära oskuseid ja koordineerima oskustega seotud poliitikaid alates haridus- ja rändepoliitikatest kuni töökaitseadusteni ning viima need poliitikad kooskõlla tööstus- ja kaubanduspoliitikatega.

Koolilõpetajatele tuleb tagada kindlad kvalifikatsioonid ja tugevad vajalike oskuste kombinatsioonid

Alates varasest lapsepõlvest kuni täiskasvanute koolituseni peavad haridus- ja koolitussüsteemid tagama kõigile õppijatele tugevad oskuste kombinatsioonid. Selleks tuleb säilitada kindel fookus kognitiivsetel oskustel, töötades samas välja uuenduslikke õpistrateegiaid, paindlikke õppekavavalikuid ja hästi kujundatud ettevõtlusalast haridust.

Riigid saavad oskuste karakteristikud tööstusharudes nõutavate oskustega paremini vastavusse viia tänu kvaliteetsele kutse- ja erialaharidusele ning koolitusele, mis hõlmab tugevat tööpõhise õppe komponenti, ja spetsiaalsetele poliitikatele, mis soodustavad tihedamat koostööd erasektori, kõrgharidusasutuste ja teadusasutuste vahel.

Takistuste eemaldamine oskuste arendamise teelt

Täiskasvanud peavad oma oskusi pidevalt arendama ja kohandama, et riigid saaksid eemaldada oskuste edasise arengu ees seisvad takistused eriti just nõrgemate oskustekombinatsioonidega täiskasvanute puhul. Valitsused, tööandjad, liidud ning haridus- ja koolitusasutused peavad tegema koostööd, et töötada välja paindlikud töö käigus toimuva õppe võimalused, parandada täiskasvanute formaalhariduse kättesaadavust ja lihtsustada töötajatel töö ja õppe ühendamist. Mitteametlikult omandatud oskuste suurem tunnustamine aitaks töötajatel täiendavaid kvalifikatsioone hankida ja oma karjääri vastavalt muutuvatele vajadustele kohandada.

Oskuste efektiivsem kasutamine

Oskused võimaldavad riikidel üleilmsetes väärtusahelatest hästi toimida, kuid ainult siis, kui inimesed töötavad ettevõtetes ja tööstusharudes, kus nende oskusi kõige paremini ära kasutatakse. Riigid peavad tagama, et inimestel oleks võimalus kergesti liikuda töödele, kus nende oskused leiavad hea rakenduse, andes samas ettevõtetele vajaliku paindlikkuse ja töötajatele kindlustunde. Riigid peaksid soodustama tõhusate juhtimispraktikate arendamist, välja töötama töökaitseadustikud ja reguleerima konkurentsikeelu klausleid viisidel, mis võimaldaks asjatundlikkuse ja teadmiste tõhusamat jagamist kogu majanduse ulatuses.

Rahvusvahelise oskustepoliitikate alase koostöö suurendamine

Selle asemel, et talentide pärast konkureerida, peaksid riigid tegema hariduse ja koolitusprogrammide väljatöötamisel koostööd. Selline koostöö võimaldab tagada kvaliteedi ja säilitada teadmisi ja oskusi, mida iga riik vajab üleilmsetes väärtusahelates edukas olemiseks. Nad saavad parandada ka areneva majandusega riikide oskusi ja lihtsustada nende oskuste tunnustamist teiste riikide poolt. Riigid peaksid kaaluma selliste finantseerimissüsteemide kasutamist, mis peegeldaksid paremini tulude ja kulude jaotumist maailmas, kus nii haridus kui ka tootmisprotsessid on muutunud rahvusvaheliseks.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

[Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!](#)

© OECD (2017), *OECD Skills Outlook 2017: Skills and Global Value Chains*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264273351-en